

Passende zorgpraktijken: een extra impuls naar passende zorg

In 2023 is het programma 'Passende zorgpraktijken' gestart. Het doel: de beweging naar passende zorg een extra impuls geven. Dit gebeurt door goede praktijkvoorbeelden in beeld te brengen en de werkende mechanismen binnen deze praktijken op te schalen. Het programma past binnen de doelen van het Integraal Zorgakkoord en is een van de activiteiten die het Zorginstituut in dit kader voor zijn rekening neemt.

Tekst Jos Leijen

Beeld Ron Zwagemaker

Gerdien Franx is strategisch adviseur bij het Zorginstituut. Ze vertelt hoe het programma-team vanaf eind september de eerste praktijkvoorbeelden van passende zorg verzamelde. "We hebben in een pilotproject de vraag naar voorbeelden uitgezet bij enkele landelijke programma's en bij de partijen die het Integraal Zorgakkoord (IZA) hebben ondertekend. Dat heeft veel mooie voorbeelden opgeleverd. Het is inspirerend om te zien hoeveel mooie dingen er al gebeuren om passende zorg te realiseren."

Sarah Kleijnen, directeur bij het Zorginstituut: "Een mooi voorbeeld is het 'Passend behandelplan'. Deze aanpak zorgt ervoor dat een oudere patiënt met kanker de zorg ontvangt die het beste bij de eigen situatie past. Hierdoor zijn er minder ongewenste ingrepen, minder operaties en complicaties en verblijft de patiënt minder lang of helemaal niet in het ziekenhuis."

Versnelling teweegbrengen

Het ophalen en helpen opschalen van passende zorgpraktijken is een van de activiteiten van het Zorginstituut om de in het IZA afgesproken versnelling van de beweging naar passende zorg te realiseren. In samenspraak met de IZA-partijen werkt het Zorginstituut ook aan toekomstbestendig pakketbeheer, om op een cyclische wijze meer passende zorg te stimuleren. Daarnaast bracht het Zorginstituut drie signalementen Passende zorg uit: over de zorg voor mensen met (risico op) kanker, over de zorg bij hart- en vaatziekten en over de zorg bij psychische problemen. Dit jaar verschijnt

een vierde signalement, over ouderen met een kwetsbare gezondheid. De publicaties zijn geschreven met inbreng van de partijen die zich bezighouden met de betreffende aandoeningen, inclusief zorgverzekeraars. Verder lopen er verbetertrajecten Passende zorg (voorheen Zinnige Zorg) voor 27 aandoeningen. Voor deze trajecten hebben betrokken partijen verbeterpunten vastgesteld die nu worden uitgevoerd. Het fundament voor alle activiteiten is het *Kader Passende zorg*, waarvan een eerste update wordt voorbereid.

Franx:

"De passende zorgpraktijken laten zien hoe je goede kwaliteit van zorg kunt combineren met minder inzet van professionals"

Met passende zorgpraktijken aan de slag

Afgelopen december werden de eerste veertien voorbeelden van passende zorgpraktijken op de website van het Zorginstituut geplaatst. "Het is een greep uit de vele voorbeelden die ons land rijk is", vertelt Franx. "Deze praktijken laten zien hoe je goede kwaliteit van zorg kunt combineren met minder inzet van professionals door anders te organiseren. We hebben er bewust voor gekozen om nu juist arbeidsbesparende

Kleijnen: “Wij hebben een goede positie om knelpunten te agenderen bij landelijke partijen en de voortgang te bewaken en te faciliteren”

initiatieven naar voren te schuiven, vanwege de overal gevoelde urgentie van tekorten aan zorgpersoneel.”

De voorbeelden ondersteunen zorgaanbieders en zorgverzekeraars om de komende jaren nog meer in te zetten op passende zorg. “In veel organisaties is men al bezig met passende zorg, onze voorbeelden kunnen de lopende programma’s bevestigen of aanvullen. Ze staan voor werkwijzen die landelijk nog meer benut kunnen worden.” De geselecteerde voorbeelden zijn het vertrekpunt voor afspraken tussen zorgaanbieders, verzekeraars en alle andere partijen die nodig zijn voor opschaling van deze werkwijzen.

“Met relevante partijen kijken we wat er nodig is om de al door ons geselecteerde en soortgelijke voorbeeldpraktijken op te schalen”, zegt Kleijnen. “Daarvoor zoomen we eerst in op de werkende mechanismen van de praktijken en op de belemmeringen waar ze bij implementatie op stuiten. Vervolgens beantwoorden we de vraag welke voorwaarden nodig zijn om de werkzame mechanismen ook op andere plekken te implementeren, inclusief de concrete acties van partijen om dit te realiseren.”

Belemmeringen om passende zorg grootschalig te implementeren kunnen op meerdere gebieden betrekking hebben, schetst Franx. “We weten landelijk al veel over belemmeringen, zoals hobbels in de financiering van zorgpraktijken, of regelgeving die in de weg zit. Soms heeft het ook te maken met cultuur, dus hoe patiënten en hun familie of

Sarah Kleijnen (l.) en Gerdien Franx.

professionals en organisaties beslissingen nemen. Of in kennis en vaardigheden. Bij samen beslissen horen we bijvoorbeeld dat zorgverleners training kunnen gebruiken in gespreksvoering en dat er goede keuzehulp nodig zijn.”

Knelpunten agenderen

“Als de belemmeringen goed omschreven zijn, maken we afspraken met partijen over welke acties nodig zijn om ze weg te nemen”, zegt Kleijnen. “Het Zorginstituut heeft een goede positie om knelpunten te agenderen bij landelijke partijen en de voortgang

op afgesproken acties te bewaken en te faciliteren.”

Het Zorginstituut kan daarbij als dat nodig is wijzen op het IZA, waarin partijen met elkaar hebben afgesproken dat ieder zijn rol pakt. “Daar past het niet bij dat partijen op elkaar wachten en naar elkaar wijzen: jij eerst en dan volg ik misschien. We hebben met elkaar de urgentie onderkend en afgesproken dat we ons extra gaan inzetten om de zorg voor de toekomst mensgericht, houdbaar en duurzaam te maken. Daar gaan we partijen, inclusief onszelf, aan houden als dat nodig is.” |